

Handläggare
Carin Nyh
Telefon: 08-50824552018

Till
Skärholmens stadsdelsnämnd
2023-09-28

Motion om kompetensförsörjningen inom äldreomsorgen

- svar på remiss

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remiss på motionen om kompetensförsörjning inom äldreomsorgen.

Sammanfattning

En motion till kommunfullmäktige har lämnats in av Centerpartiet om kompetensförsörjning inom äldreomsorgen. Motionären anför att staden bör stärka sina insatser gällande kompetensförsörjning inom äldreomsorgen, bland annat när det gäller validering för att vidareutbilda befintliga medarbetare och för att göra äldreomsorgen mer attraktiv för nya medarbetare.

Förvaltningen är positivt inställd till att utveckla och arbeta med kompetensförsörjning eftersom det är en nyckel till att stärka kvaliteten inom äldreomsorgen. Både i Skärholmens stadsdel och kommunövergripande i äldreförvaltningens regi pågår ett flertal projekt och satsningar med kompetensutveckling i dagsläget.

Förvaltningen anser att om ytterligare satsningar ska till bör det först kartläggas vilka satsningar som idag bedrivs samt analysera vilken effekt de ger eller har gett.

Eftersom vård- och omsorgsbranschen är kraftigt kvinnodominerad ser förvaltningen att det är viktigt att stärka kompetensen bland de kvinnor och män som arbetar inom äldreomsorgen då det kan bidra till en stärkt yrkesidentitet och i förlängningen göra yrket mer attraktivt.

Skärholmens stadsdelsförvaltning
Avdelningen för stöd och service i egen regi

Bodholmsplan 2, 127 26 Skärholmen
Box 503
127 26 Skärholmen
Växel 08-508 24 000
Fax
skarholmen@stockholm.se
stockholm.se

Bakgrund

Skärholmens stadsdelsnämnd har tagit emot en remiss på en motion från Centerpartiet om kompetensförsörjning inom äldreomsorgen. Övriga remissinstanser är stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, äldrenämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Norra innerstadens stadsdelsnämnd,

kommunstyrelsens pensionärsråd, Almega Kompetensföretagen, Fremia, Kommunal Stockholm, Vård- och omsorgscollege samt Vårdföretagarna.

Skärholmens stadsdelsförvaltning har samverkat med de två andra stadsdelsförvaltningarna i framtagandet av förvaltningens förslag till svar på remissen.

Ärendet

En motion till kommunfullmäktige har lämnats in av Centerpartiet om kompetensförsörjning inom äldreomsorgen. Motionären anför att staden bör stärka sina insatser gällande kompetensförsörjning inom äldreomsorgen, bland annat när det gäller validering för att vidareutbilda befintliga medarbetare och för att göra äldreomsorgen mer attraktiv för nya medarbetare. Motionären föreslår fem punkter för kommunfullmäktige att besluta:

- Att arbetsmarknadsnämnden ska ta fram studieförberedande kurser riktade till de som saknar formell utbildning inom vård- och omsorgsykten i syfte att minska tröskeln till studier.
- Att arbetsmarknadsnämnden och äldrenämnden upprättar ett tätt samarbete för att djupare undersöka de hinder för vidare studier som upplevs av dem som saknar formell utbildning.
- Att äldrenämnden säkerställer att samtliga stadsdelsnämnder och privata aktörer inom äldreomsorg och hemtjänst erbjuder anställda språkundervisning på arbetstid, enligt den modell som har utvecklats mellan arbetsmarknadsnämnden och vissa stadsdelsnämnder.
- Att arbetsmarknadsnämnden och äldrenämnden i samarbete med stadsdelsnämnderna tar fram en metod för validering av kunskaper i syfte att korta utbildningstiden för dem med lång erfarenhet inom omsorgen.
- Att äldrenämnden får i uppdrag att ta fram en modell för enhetschefers medarbetarsamtal som innehåller validering av yrkeskunskaper, inklusive mindre formella krav så som hur medarbetare möter och har kontakter med anhöriga, hur boende eller hemtjänsttagare stimuleras till social samvaro, inklusive aktiviteter med kulturinriktning, hur friskvård i förebyggande syfte genomförs, samt hur man säkerställer att de hjälpmedel som används av brukare, som till exempel hörselhjälpmedel, fungerar som avsett.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningen för stöd och service i egen regi.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är positivt inställd till att utveckla och arbeta med kompetensförsörjning eftersom det är en nyckel till att stärka kvaliteten inom äldreomsorgen. I Skärholmen har ett flertal sökta statsmedel syftat till att satsa på kompetensförsörjning, både i form av traditionell utbildning och i form av mer konkret kompetensutveckling på arbetsplatsen med t ex handledning.

Äldreförvaltningen ansvarar för de stadsövergripande frågorna om äldreomsorg, och för att i dialog med stadsdelsnämnderna samordna, utveckla och följa upp äldreomsorgen i staden. De har därför ett viktigt uppdrag att samordna och erbjuda utbildning till stadsdelsförvaltningarna. Just nu pågår en kompetenskartläggning av omsorgspersonal inom äldreomsorgen i samtliga stadsdelsförvaltningar, vilken äldreförvaltningen sammanställer.

Inom staden finns kompetensutvecklingsatsningen (KUS) vars syfte är att långsiktigt höja utbildningsnivån i stadens verksamheter, höja kvaliteten och säkra kompetensförsörjningen. Inom satsningen ingår bland annat utbildningar inom demens och geriatrik för samtliga yrkesgrupper inom äldreomsorgen, grundutbildning till undersköterska samt utbildning och stöd i svenska språket inom äldreomsorg.

Staden arbetar med att ta fram kompetensstegar för undersköterskor i syfte att säkerställa att verksamheterna inom äldreomsorgen ger en god vård och omsorg med hög kvalitet. Kompetensstegen för undersköterskor består av fyra steg som beskriver möjlig utveckling från nyutexaminerad undersköterska till specialistundersköterska. Detta skapar tydliga utvecklingsvägar och ger goda förutsättningar för kompetensutveckling.

Förvaltningen anser att det är viktigt att noggrant analysera hur ovanstående satsningar bidrar till att höja kompetensnivån inom äldreomsorgen i staden och att resultatet av den analysen används som underlag för framtida mål och satsningar.

Skärholmens stadsdelsförvaltning har tidigare haft två språklärare som undervisat personer med annat modersmål än svenska i SFI på arbetsplatsen inom äldreomsorgen med gott resultat, särskilt på det särskilda boendet där undervisningen kopplades ihop till arbetsplatsens riktlinjer och rutiner. Förvaltningen vill därför framhålla att det är viktigt att språkundervisningen ger formella resultat i form av examineringar och betyg som medarbetaren kan använda för att söka vidareutbildning.

Idag arbetar förvaltningen bland annat med systematisk uppföljning av kompetensbehov på särskilt boende för äldre. Inom hemtjänst tas kompetensbehov upp vid medarbetarsamtal men också i verksamhetsplanering och uppföljning. Kompetensbehov inom äldreomsorgen aktualiseras och analyseras också i samband med utredning av avvikelser och lex Sarah.

Förvaltningen välkomnar en utredning gällande hinder för vidare studier som upplevs av dem som saknar formell utbildning. Enhetschefer inom äldreomsorgen lyfter ofta i det sammanhanget att enskilda medarbetare efterfrågar flexibilitet både från arbetsgivare och skola för att kunna både studera och arbeta. Även att studier påverkar den enskildes ekonomiska situation tas ibland upp i medarbetarsamtal, enligt enhetschefer. Vidare framhåller äldreomsorgens chefer att en del medarbetare utan formell utbildning som har mindre än tio år kvar till pension har en låg motivation till att vidareutbilda sig så sent i sitt yrkesliv. Förvaltningen skulle därför uppmuntra att en sådan utredning skulle inhämta erfarenheter från enhetschefer och medarbetare själva.

Förvaltningen ser positivt på möjligheten för medarbetare att validera av kunskaper, även där viktigt att valideringen följer gymnasieprogram så att medarbetaren får ett formellt betyg. Därför anser förvaltningen att medarbetarsamtalet inte är rätt forum för validering och att den chef som genomför medarbetarsamtalet inte bör belastas med uppgifter att genomföra en validering av medarbetarens kunskaper vid medarbetarsamtalet. I Skärholmens stadsdelsförvaltnings äldreomsorg i egen regi arbetar ansvariga chefer med att genomföra medarbetarsamtal strukturerat och regelbundet. I samband med det diskuteras och dokumenteras en enskild kompetensutvecklingsplan för medarbetaren som följs upp regelbundet. Förvaltningen anser att det är av vikt för staden som arbetsgivare att i möjligaste mån ha samma eller liknande modeller för medarbetarsamtal som syftar till att utveckla verksamhetens kvalitet.

Det pågår ett flertal olika projekt och satsningar med kompetensutveckling i dagsläget. Förvaltningen anser att om ytterligare satsningar ska till bör därför det först kartläggas vilka satsningar som idag bedrivs samt analysera vilken effekt de ger eller har gett.

Jämställdhetsanalys

Vård och omsorg är en kraftigt kvinnodominerad bransch, enligt SCB:s yrkesregister är 90 procent av undersköterskorna kvinnor, och motsvarande andel bland vårdbiträden är 72 procent. Att stärka

kompetensen bland de kvinnor och män som arbetar inom äldreomsorgen kan bidra till en stärkt yrkesidentitet. Det stärker också individens ställning på arbetsmarknaden, såväl inom som utom äldreomsorgen. Det är därför viktigt att det görs kompetenssatsningar för äldreomsorgens medarbetare.

Patrik Åhnberg
Stadsdelsdirektör
Skärholmens
stadsdelsförvaltning

Andreas Thorstensson
Avdelningschef
Skärholmens
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Följebrev
2. Motion

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Patrik Åhnberg, Stadsdelsdirektör	2023-09-12
Andreas Thorstensson, Ansvarig	2023-09-11